

אשכול יוסף

מאוצרותיו של הרב יוסף חי סימן טוב שליט"א
מחבר סדרת הספרים "אשכול יוסף" עה"ת והמועדים
וספרי "כרם יוסף" על הש"ס
מתקנת ועד עבודת התורה

"ויצא יעקב מבאר שבע ויכלה חזקה" (כ"ח, י)

מדוע דוקא גבי יעקב אביו הרשו שיציאתו מהעיר עושה רושם ולא על אברהם ויצחק ולמה לא נאמר "ויברזו יעקב"?

יישוב ג' - יעקב שהיה יושב אהלים יציאתו עשתה רושם

עוד נראה לפענ"ד דאדרבה בא הכתוב להורות, שאע"פ שיעקב אביו היה ספון וטמון באהלה של תורה, והיה איש תם יושב אהלים, ויושב כל היום בשיבה ועוסק בתורה, וא"כ היה מקום לומר שיציאתו לא עשתה רושם, כמו אברהם שהיה קברניט דורו והיה יוצא ובא ומקרב את כולם לאביו שבשמים, וכן יצחק שהיה בו גם מדת הגבורה והאציל על כולם בקדושתו שבאה לו ע"י מסירות נפשו בעקידה, ופשיטא שיציאתם עשתה רושם, אבל יעקב שהוא איש תם יושב אהלים, ובמקו"א הארכתי (נפישקן להלן), שהיה ליעקב אביו דין בן עזאי, ומטעם זה נשא אשה רק בהיותו בן פ"ד שנים, באיחור רב יותר מאברהם ויצחק, שמא תאמר שאין יציאתו עושה רושם, קמ"ל דאדרבה ואדרבה יציאתו עשתה רושם כמו אברהם ויצחק, ואדרבה אפילו יותר מהם בהיותו עמוד התורה, כמו שמצינו אצל גדולי ומאורי הדורות שהיו ספונים וטמונים באהלי תורתם והרעישו שמים וארץ בשקידתם ודביקותם בהש"ת.

יישוב ד' - כל העוסק בתורה בסתר הקב"ה מפרסמו בגלוי

ויש להוסיף עוד דאדרבה לאור האמור שהיה יעקב איש תם יושב אהלים, אשר על כן נראה כי נעוץ במאמר הכתוב "ויצא יעקב מבאר שבע", מה שדרש רבא במסכת מועד קטן (מ"ט), שכל העוסק בתורה מבפנים תורתו מכרות עליו מבחוץ, ואשר על כן לכך נאמר "ויצא יעקב" להורות שיציאתו של יעקב מבאר שבע עשתה רושם, שעד עתה השפיע בתורתו על העולם כולו אך בייחוד על יושבי העיר באר שבע.

ובמדרש רבה (ואלא לזכ"ה) איתא, אמר הקב"ה (ויצא יעקב) "אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה'", א"ר בנימין בר לוי, אם יושב אדם בזווית ועוסק בתורה אני מראהו לבריות. ובמסכת יומא (ע"ג) איתא, "עדות ה' נאמנה", אמר רבי חייא בר אבא נאמנה היא להעיד בלומדיה. ופירש הריטב"א שמפרסמת אותו, כמו שדורשים מהכתוב "חכמות בחוץ תרונה", כל העוסק בתורה מבפנים תורתו מכרות עליו מבחוץ. ובסוטה (י"ג), יוסף שקידש שם שמים בסתר, זכה והוסיפו לו אות אחת משמו של הקב"ה דכתיב "עדות ביהוסף שמו", וכתב המהר"ץ חיות שמכאן למד הרמב"ם (יסודות ט"ז י'), שכל הפורש מעבירה או עשה מצוה, לא מפני דבר אלא מפני הבורא יתברך כמניעת יוסף הצדיק מאשת רבו, הרי זה מקדש את השם! והחת"ס בדרשותיו (מ"ב דף ט"ז ע"ב) כתב, שאנו למדין ממידותיו של הבורא ית"ש, שהעושה מצוה בסתר הקב"ה מפרסמו ברבים, וכמו שמצינו אצל ראובן, שחשב בליבו להכניס את יוסף לבור להשיבו אל אביו, ולא ידע אדם ממחשבתו, ופרסם עליו הכתוב. וכן מצינו שהעובר עבירה בסתר הקב"ה מכריז עליו בגלוי, כדא' סוטה (א), ועוד אמרו (ס"ט ע"ג), היא עשתה בסתר, המקום פרסמה בגלוי.

מפורסמים דברי רש"י הק' עה"פ "ויצא יעקב מבאר שבע", שלא היה צריך לכתוב אלא וילך יעקב חרנה, ולמה הזכיר יציאתו? אלא מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם, שבזמן שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה, יצא משם פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה, וכן נאמר בנעמי (מ"ח ז') "ותצא מן המקום". וצ"ב וכי אברהם ויצחק לא הלכו ממוקם למקום, ומדוע לא נכתב אצלם לשון יציאה ללמד שיציאתם עושה רושם?

יישוב א' - עשה רושם ביציאתו אע"פ שהיו שם יצחק ורבה

בפשטות י"ל שדוקא גבי יעקב נאמר "ויצא", כי אברהם ויצחק לא הניחו במקום שהלכו משם צדיק כמותם, ולכן פשיטא שיציאתם עשתה רושם, אבל כאן הרי יצחק ורבה נשארו שם, וא"כ היה מקום לומר שאין יציאתו עשתה רושם, לכן בא הכתוב להעיד שאע"פ שנשארו שם יצחק ורבה, בכל זאת יציאתו של יעקב עשתה רושם. וכן תירץ מרן החיד"א בחומות אנך (נפישקן). וכן דקדק הכל"י יקר מהמדרש רבה שמביא ראיה מהנאמר ברות "ותצא מן המקום", ומקשה שם בשלמא גבי נעמי לא היתה שם כי אם אותה צדקת בלבד, אבל כאן הרי היו יצחק ורבה, ועל זה מתרץ ר' עזריה אינו דומה זכותו של צדיק אחד לשני צדיקים. הרי העניין מוכח שבא לומר שאע"פ שהיו שם יצחק ורבה, בכל זאת יציאתו של יעקב עשתה רושם.

יישוב ב' - אינו דומה יחיד לשנים העוסקים בתורה יחד

שמעתי מידידי הגאון המופלא רבי חיים הכהן שליט"א מו"ץ באגן האיילות שביאר בשם המפרשים, דאדרבה לפי שהיו יצחק ויעקב יחד והיו עוסקים בתורה ביחד, לכן יציאת יעקב עשתה רושם במה שמעתי הוא ויצחק לא ילמדו עוד יחד, ואינו דומה מרובים העושים את המצוה למועטים (מולת כהני ויקרא כ"ו ט'), וגדלה מעלת שנים היושבים ועוסקים בתורה יחד, הן בהשראת השכינה עליהם כמ"ש באבות (פ"ג מ"ג), והן שע"י שזה מקשה וזה מפרק זה בונה וזה סותר מגיעים לחקר האמת, וכמ"ש בתענית (י), אמר רבי חמא ברבי חנינא מאי דכתיב "ברזל בברזל יחד", לומר לך מה ברזל זה אחד מחדד את חברו, אף שני ת"ח מחדדין זה את זה בהלכה.

ועוד אמרו שם, אמר רבה בר בר חנה, למה נמשלו דברי תורה כאש, שנא' "הלא כה דברי כאש נאם ה'", לומר לך מה אש אינו דולק יחיד, אף דברי תורה אין מתקיימין ביחיד. והיינו דאמר רבי יוסי בר חנינא, מאי דכתיב "חרב אל הבדים ונאלו" חרב על שונאיהן של ת"ח שעוסקין בד בבד בתורה, ולא עוד אלא שמתפשין, שנא' ונאלו, ולא עוד אלא שחוטאין. אמר רב נחמן בר יצחק למה נמשלו דברי תורה כעץ, שנא' "עץ חיים הוא למחזיקים בה", לומר לך מה עץ קטן מדליק את הגדול, אף ת"ח, קטנים מחדדים את הגדולים. והיינו דאמר רבי חנינא, הרבה למדתי מרבותי ומחבירי יותר מרבותי, ומתלמידי יותר מכולן.

יישוב ו' - הצדיק בהיותו בא"י מגן על כל בני דורו

עוד מתרץ הכלי יקר, שלפי שארץ ישראל הוא מקום גילוי שכינתו יתברך, וההולך משם ירידה היא לו, וציאה מן קו השווי, לכן יציאה זו עשתה רושם גם בו ביעקב עצמו, ועדיין צ"ב. ומצאתי בזה דברים נפלאים למרן החיד"א בחומת אג" (דף 6 ז), שכתב: ונחירנא שראיתי משם הרב המקובל מהר"ר נתן שפירא ז"ל מוחה"ס מצת שמורים שכתב שאם הצדיק הוא בחו"ל מהני זכותו להגן לכל יושבי עירו, אבל אם הצדיק בא"י מהני זכותו לכל העולם כולו. ובה פירש החיד"א מה שאמרו ביעקב ונעמי שיציאתם עשתה רושם, שכל זמן שהיו בא"י הגנו על כל העולם כולו.

יישוב ז' - רק כשהיו יצחק ויעקב יחד שרתה עליהם שכינה

בספר בית יוסף להבה (צפ"ט), הקשה איך אמרו על יעקב שיציאתו מן המקום עשתה רושם, והלא יצחק היה שם, וכי הוא אינו זיוה הודה והדרה. ועוד הלא דרשו רבותינו (מעני"ט: ה) שיעקב אבינו לא מת, ונמצא שרב כח השפעתו אפילו אחר מותו, והרי בכל מקום שצדיק שם זורח הודו לכל העולם? וביאר דמה שהצדיק הוא הודה וזיוה והדרה אינו אלא משום השריית השכינה מה שהוא ממושיך אורה להזריח, אך הנה אם מתחבר הוא לרשע גם השכינה מתרחקת ממנו, כמו שאמר גבי אברהם (לך לך י"ג, ז') "אחרי הפרד לוט מעמו", שכל זמן שהיה מחובר לטמא לא היתה שכינה מדברת עמו. וא"כ כל זמן שהיה יעקב עם יצחק והיו שניהם יחד, זכות שניהם היה בכוחו לדחות טומאתו של עשיו, ואעפ"כ השרה הקב"ה שכינה בתוכם. אבל כשהלך יעקב אצל לבן והיה מחובר לטמא, ויצחק ג"כ נשאר בבאר שבע לבדו עם עשיו, נמצא שלא שרתה השכינה לא על יצחק ולא על יעקב, ושפיר כתב רש"י כיון שיצא משם פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה.

יישוב ח' - כיון שפרש יעקב מעשיו הרשע שרתה עליו שכינה

והנה לדרכו של הבית יוסף להבה הנ"ל נראה לומר בס"ד פשט הפלא ופלא, דאדרבה כל זמן שהיה יעקב בבאר שבע, לא שרתה על יצחק ועל יעקב השכינה כל כך, לפי שהיו שם ביחד עם עשיו הרשע, אבל כיון שנעשה פירוד בין יעקב ועשיו ויצא יעקב מבאר שבע בדרכו לבית שם ועבר, ושם נטמן י"ד שנה, ממילא יציאתו עשתה רושם כביר לטובה, כי מאז שרתה על יעקב השכינה והשפיע על כל בני דורו. והנה יש להתבונן היכן היה בית שם ועבר, אם היה באותו מקום שהיו יצחק ורביקה, וכדמשמע מלשון חז"ל ורש"י שכאשר היתה רביקה עוברת על יד בית שם ועבר היה יעקב מפרסם לצאת, ומצד שני משמע בגמ' (מגילה פ.) שיעקב ברח ויצא ממקומם של יצחק ורביקה לבית שם ועבר, ומפני כך לא נענש על עוברו על מצות כיבוד אב ואם, ומשמע שלא היה בית שם ועבר באותו מקום, וגם קצת דוחק שהיה יעקב נטמן בבית המדרש במקומו של עשיו, ועיין רמב"ן שייצחק ורביקה היו בחברון ולפי"ז שפיר דמי. וי"א שהיה בית שם ועבר בבאר שבע, וי"א שהיה בירושלים, עי' בספר מקומות התורה, (ואף עי' נמסר"ל דיקקן שכתב דמכאן מוכח שעשיו לא דיוק ציטת המדרש כל אותם י"ד שנה, ואפי' פעם אחת, שאל"כ היה חזק לא יעקב שם, ועיין בחצו"ר המערה מה שכתבתי אודות רש"י שגם לזה"ל (ד'). איך שיהיה, נראה דכיון שברח יעקב לבהמ"ד על דעת לא לצאת משם, בכך פירש מעשיו, ושרתה עליו שכינה.

ולאור האמור הניחו לי מן השמים ליישב בס"ד מדוע נאמר בכתוב "ויצא יעקב", והלא צריך היה לומר "ויברח יעקב", שהרי יעקב ברח מפני עשיו אחיו, וכפי שרביקה בקשה ממנו (צפ"ט מלכות) "ועתה בני שמע בקולי וקום ברח לך אל לבן אחי חרונה"? ברם לאור האמור נחא טפי, דכיון שיצא יעקב מבאר שבע יצאה שכינה עימו, וכל מקום שגלה יעקב גלתה השכינה עמו, ואם כן יציאתו של יעקב מורה ג"כ על יציאת השכינה, ובדאי על השכינה הקדושה לא נופל לשון של בריחה, אלא לשון של סילוק שהיא מסתלקת מאליה, או לשון יציאה והליכה, ולכן נאמר בדוקא "ויצא יעקב", משא"כ כאשר ברח יעקב מבית לבן, כיון שהיה עמהם התרפים שהם עבודה זרה, ולכן לא שרתה עליו השכינה, שפיר נאמר לשון "ויברח", (ומה שנאמר בנצי"א ויברח יעקב, אינו אלא משל על ישראל באותו הדור).

והנה צ"ע כיון שמידתו של הקב"ה, מידה כנגד מידה, א"כ מדוע החוטא בסתר הקב"ה מפרסמו בגלוי, וכן המקדש שם שמים בסתר הקב"ה מפרסמו בגלוי. והלא אדרבה כיון שכל מעשיהם בסתר, ראוי היה לנהוג בהם במידה כנגד מידה להשיב גמולם בסתר?

ונראה ליישב בס"ד כי הנה האדם במעשיו מושפיע ומכריע את כל העולם כולו לטוב או למוטב כנ"ל, וממילא כאשר האדם חוטא במחשכים, אמנם נדמה לו שהחטא נעשה בסתר, אבל לאמיתו של דבר החטא קיים בגלוי, ולכן באותה מידה הקב"ה מפרסמו לחוטא בסתר לעיני כל, עד שהכל מכירים בחטאו, וכתב בספר דרכי נועם (דף ז"ג) להגאון המקובל רבי שמואל ב"ר אליעזר מקאלווריע, בן דורו של הגר"א זיע"א (וקדל ג"כ הסכמתו), שפעמים יש אדם שכל היום מוכתר בתפילין ומעוטף בטליתו, אך שבע תועבות בליבו, וכל מעשיו בעורמה ומרמה, שיחשבו הבריות שהוא חסיד עולם והכל ישבחוהו, עושה מעשה זמרי ומבקש שכר כפנחס, והעולם קוראים אותו חסיד אף שבאמת אינו עושה אפי' מצוה אחת כתיקנה, והבטיחנו השי"ת שאם לא יעשה תשובה, בודאי סוף דבר יתגלה קלונו ברבים, כמ"ש ביומא (פ"ב: ה) מפרסמין את החנפים מפני חילול השם שנא' "ובשוב צדיק מצדקו ועשה עול ונתתי מכשול לפניו", ופירש רש"י הקדוש: אני ממציא לידו חטא גלוי לכל שיכשל בו וידעו מעשיו, ע"כ. ואז סופו מוכיח על תחילתו, כמאמרם שהעושה עבירה בסתר הקב"ה מפרסמו בגלוי.

וכן לענין המקדש שם שמים בסתר, שיש לכל מעשה השפעה גדולה על הברירה כולה, שהרי עשה מצוה אחת אשריו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות, עבר עבירה אחת אוי לו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף חובה (קידושין מ.). זאת ועוד, בזמן שהאדם חוטא הרי הוא מקלקל את כל העולם כולו בהשפעתו על כל בני דורו, כמ"ש המסילת ישרים (פ"ק ב'): "אם האדם נמשך אחר העולם ומתרחק מבוראו, הנה הוא מתקלקל ומקלקל העולם עמו, ואם הוא שולט בעצמו ונדרב בבוראו ומשתמש מן העולם רק להיות לו לסיוע לעבודת בוראו, הוא מתעלה והעולם מתעלה עמו. ולכן בשעה שברא הקב"ה את אדם הראשון, נטלו והחזירו על כל אילני גן עדן, אמר לו ראה מעשי כמה נאים ומשובחים, תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי". וכתב הבית הלוי (פסח נט), שהרשע בחטאו מגביר תשוקה לעשות מעשים רעים כמוהו ומשפיע אפי' על הצדיקים, לכן כאשר לפעמים נכשל הצדיק ועשה חטא יש לרשע חלק גדול בחטאו, וכן להיפך הצדיק במעשיו הטובים משפיע על הרשעים ומגביר תשוקתם להטיב מעשיהם, לכן נענש הרשע על מעשיו ועל המעשים הרעים של הצדיקים שנגרמו על ידו, ומצד שני הצדיק מקבל שכר על מעשיו ועל מעשים טובים של הרשעים שנעשו בגלל השפעתו עליהם". וביאר בזה הטעם שגם הבעלי החיים חטאו ונענשו בדור המבול.

וידועים בזה דברי רבי ישראל סלנטר זצ"ל דהוה מרגלא בפומיה שת"ח שמתרפה בלימוד התורה בבית המדרש, הרי זה גורם ליהודי בפר"ז להשתמד. והגאון רבי יוסף בן עמרם שליט"א ראש ישיבת "שער התלמוד" בספרו אור התורה (שפ"ט), הביא סייעתא לדבר מהספורנו עה"פ "וישמון ישורון ויבעט", שבעלי העיון ותופסי התורה נקראים ישורון, וכאשר פנו אל התענוגות הגשמיים, בזה "עבית" מהבין דקות האמת, "ויטוש אלוה עשהו", כלומר לפיכך נטש ההמון אלוה עשהו, והן הן הדברים.

יישוב ה' - הצדיקים שנותו מרגישים בחסרון

הכלי יקר מתרץ עוד, שדוקא יציאתו של יעקב עשתה רושם, אבל לא יציאת אברהם ויצחק, לפי שהם הלכו עם כל בני ביתם ולא נשאר במקום שום צדיק, על כן לא עשו רושם ביציאתם, כי הרשעים שנשארו שם אינן מקפידין על יציאת הצדיקים, ואדרבה הם שמחים ביציאתם מהם לפי שאינן הולכים בדרכיהם, ואדרבה הם מריבים עמהם עבור מעשיהם, אבל ההולך ממקום שצדיקים מצויים שם אז יציאתו עושה רושם, כי הצדיקים שנשארו קשה עליהם פרידתם, כי דעתם נוחה ממנו, ואינו דומה זכותו של מועטין לזכותו של מרובים. ולכן כיון שהיו כאן יצחק ורביקה, לכך היה רושם יציאתו של יעקב ניכר, ולפי"ז צ"ל שגם בשדה מואב היו חסידי אומות העולם.

י"שוב ט' - בהעדר 'עקב הסתכנו יושבי העיר מפני עשיו

לפענ"ד נראה לומר גם לאידך גיסא, דאדרבה מכיון שהיה עשוי בבאר שבע ויצא משם יעקב, לכן יציאתו עשתה רושם גדול וכביר, שכבר ידעת שהקב"ה דן כל מדינה ועיר לפי רוב זכויותיה או עוונותיה, כמ"ש בקידושין (סו), לעולם יראה אדם עצמו כאילו חציו חייב וחציו זכאי, עשה מצוה אחת אשירו שהכריע עצמו לכף זכות, עבר עבירה אחת אוי לו שהכריע את עצמו לכף חובה, שנא' "וחוטא אחד יאבד טובה הרבה", בשביל חטא יחידי שחטא, אובד ממנו טובות הרבה. ר' אלעזר בר' שמעון אומר, לפי שהעולם נידון אחר רובו והיחיד נידון אחר רובו, עשה מצוה אחת אשירו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות, עבר עבירה אחת אוי לו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף חובה, שנא' "וחוטא אחד יאבד טובה הרבה", בשביל חטא יחידי שעשה זה אבד ממנו ומכל העולם טובה הרבה. וכתב רבינו הרמב"ם (פ"ג מהלכות תשובה): "אדם שעוונותיו מרובין על זכויותיו מיד הוא מת ברשעו שנא' 'על רוב עוונך', וכן מדינה שעוונותיה מרובין מיד היא אובדת שנאמר 'זעקת סדום ועמורה כי רבה', וכן כל העולם כולו אם היו עוונותיהם מרובין מזכויותיהן מיד הן נשחתין שנא' 'וירא ה' כי רבה רעת האדם', ושיקול זה אינו לפי מנין הזכויות והעוונות אלא לפי גדולם." וא"כ יציאתו של יעקב מבאר שבע, בהשאירו שם את עשיו עשה בכך רושם עצום, שהכניס את כל יושבי באר שבע בסכנה. והרושם היה כ"כ כיון שאפילו יצחק ורבקה היו בכלל הסכנה.

ולאור האמור נראה עוד להוסיף היפך דברי הכלי יקר, דלכן אדרבה גם הרשעים מרגישים בחסרונם של הצדיק, כי יודעים שהוא מגן על הדור ועל יושבי עירו, וגם מתפלל עליהם, וכמו שמצינו באותו מעשה בברכות (א). באותם בריונים שהיה רבי מאיר מתפלל עליהם שיחזרו בתשובה. ובסנהדרין (ב). איתא, רבי זירא אמר "וירח את ריח בגדיו", אל תיקרי בגדיו אלא בוגדיו, וכמו המעשה עם הבריונים שהיו בשכונתו של רבי זירא, שהיה מקרב אותם כדי שיחזרו בתשובה, והיו חכמים מקפידים עליו, ובשעה שנפטר רבי זירא אמרו אותם בריונים: עד עכשיו היה רבי זירא מתפלל ומבקש עלינו רחמים, עכשיו שנפטר מי יבקש עלינו רחמים, ועשו תשובה. וכעין זה מצינו עוד בב"מ (ג). שלאחר שנפטר רבי אלעזר ברכי שמעון, לא הניחו בני עכבריא, מקום הסמוך לעירו, להוציא מבתו לקוברו, משום שכל אותם השנים שהיה מונח בעליית גגו, לא נכנסה חיה רעה לעירם, עד שהגיע ערב ויה"כ והיו כולם טרודים, ואז העלוהו החכמים בחטף לקוברו במערת אביו הרשב"י. וכן מצינו במדרשים וברש"י שבעת פטירתו של משה רבינו, רצו כל ישראל למנוע מיתתו. ואפשר דהכלי יקר הנ"ל מיייר ברשעים להכעיס ובאלו הכופרים בעיקר, משא"כ מה שנתבאר די"ל כן ברשעים לתאבון.

ישוב י' - יציאת פוסק הלכה עושה רושם

והנה חשבתי עוד לומר לולא דמסתפינא, כי הנה אברהם אבינו היה עמוד החסד, ויצחק עמוד הגבורה והקדושה, ואף שבדאי יציאתם ג"כ עושה רושם, מ"מ אינו דומה יציאת יעקב אבינו שהוא עמוד התורה, שהיה מורה לבני דורו את ההבנה בתורה הקדושה ובייחוד את ההלכה כיצד לנהוג למעשה בכל דבר ודבר בכל חלקי התורה, הן לבני נח שהיה מורה להם המצוות שהם חייבים בהם, והן לכל הגרים שבאו להסתפח אל נחלת ה', ולכן יציאתו עושה רושם מאין כמותו, שכיון שפנה ויצא פנה איהו והדרה, שאין הבריות יודעים כיצד לנהוג הלכה למעשה, וגם אין להם עם מי להתייעץ בכל ענייני הנהגתם, שבנוהג שבעולם הרב שהוא פוסק הלכה, לפי שהוא מורגל להכריע דבר הלכה, כך גם מורגל לפסוק ולחתוך העניין בבואו הרבים להתייעץ עימו. [ועי' ספר דברי שמואל בפרשתו, שהארץ לבאר דכיון שיעקב היה עמוד התורה, שהוא מולד כל השלימות, לכן דוקא ביציאתו נעשה רושם]. וכך אירע גם בדורנו עם עלותו בסערה השמימה של רב רבנן שר ההלכה בדורות האחרונים מרן רבינו עובדיה יוסף זצוקל"ה בעל היביע אומר, שיציאתו מן העולם עשתה רושם כביר, כפי שלא אירע בדורות האחרונים, והלכו אחר מטתו מיליון איש שליווהו למנוחות, ועוד מיליון איש שהיו בדרכם או בביתם שעקבו אחר ההלוויה ברשתות התקשורת השונים.

יישוב י"א - אע"פ שלא נשא אשה ולא היו לו ילדים

בספר תפוחי חיים (צמחמן) מבאר שהחידוש במה שנאמר דוקא אצל יעקב שיציאתו עשתה רושם, היינו אע"פ שעדיין לא נשא אשה ולא הביא ילדים, בכל זאת יציאתו עשתה רושם.

[illegible]

ספר אחד!

100 סיפורים! 1000 חיזוקים!

שמחים לבשר כי הופיע ויצא לאור הספר **"גלילי זהב"** - אוצר אדיר של פניני חיוק והשקפה צרופה בענייני השעה ובדברי עידוד וחיוק נכוחים באמונה וביסחוק, להלביב הלבבות בחיוק לימוד התורה ודקדוק המצוות, מתוך דרשותיו החוצצות להבות אש של ראש ישיבת "כרם יוסף" הידוע בדרשותיו המלהיבות ובשפתו ברורה והקולחת, הגר"ח סימן טוב שליט"א מחבר ויוצר סדרת הפרשים "אשכול יוסף" עה"ת והמועדים, אשר נתקבלו ספריו באהבה וחיבה בקרב שוחרי תופסי תורה.

ספר "גלילי זהב" יוצא לאור ע"י מכון "כרם יוסף" בעימוד חדשני ומשובח, יולל מפתח נושאים ומפתח סיפורים. זאת מלבד היותו מושקע בתוכנו ועריכתו, עטור בכריכה מרהיבת עין ובתוכן עשיר ומגוון. גדוש בדרשות מופלאות עם ידיעות רבות השזורים בתוכם 100 סיפורים מרטיטים, אלפי חיזוקים, דברי מוסר אמיתיים באהבת התורה ותיקון המידות, סיפורים מרגשים שלא ראו אור, מהשואה ועד המלחמה ב7 באוקטובר למניינם. סיפורי הוד ומופת ועובדות מופלאות מגדולי הדורות עם לקחים נפלאים באמונה ויראת שמים. כמו"כ סיפורים מלחמים מעדות אישית של הרב המחבר על גדולי ומרביצי התורה, ביניהם: מרן הרב עובדיה יוסף, מרן הגר"ח קנייבסקי, מרן ר' גרשון אדלשטיין ועוד ועוד.

בנוסף ניתן למצוא בספר פרקים מיוחדים וסיפורים על מעלת לימוד תורה, תיקון מידות, בין אדם לחבירו, ועוד ועוד. לא היה כבושם הזה! ספר מדהים ומומתאים לכל שוחרי ואוהבי התורה, בסגנון ייחודי, כאשר כל המקורות וההוספות הובאו בשולי הגיליון למען ירוץ בו הקורא. עריבות ומתיקות היתורה מובטחת! הספר זכה לשלל הכתמות להבנות של גדולי ישראל וגדולי ראשי הישיבות מכל העדות וההוגים של יט"א.

את הספר "גלילי זהב" ניתן להשיג בכל חנויות הספרים ברחבי הארץ, הפצה ראשית: "גיסטר". לבידורים נוספים ואודות שאר ספרי המחבר, סדרת "כרם יוסף" ועל מסכתות השם "אשכול יוסף" עה"ת והמועדים, "טבעת יוסף" חופה ופיקושין ופריה ורביה בהלכה אגדה ומנהג, "ישגות יוסף" ענייני סכנה ורפואה ופיקו"נ בהלכה ואגדה: 02-5373570 / 054-84-60007/8

שאלה:

תשובה:

מקורות:

במסכת ת

חצי זית ו

בזר"ל.

שאלה:

תשובה

דוד המלך

פרקי ד

שאמרנו

שאלה:

תשובה:

שני עדים

מקורות:

הבנת הש

יְדִידְנוּ הָאֵל

משה

—

כחות ידי"ז

ש אליה

אל בן זל

על ידי

G

1

תשובה:

כחל שב

מקורות:

שאלה:

תשובה:

הברכות

מקורות:

שלא טוב

ועכ"פ כ

eshkolyoseff@gmail.com

073-371-80-53